

Lista tematów VIII Liceum Ogólnokształcącego
im. Józefa Piłsudskiego w Gorzowie Wlkp.
z języka polskiego do części ustnej egzaminu maturalnego
w roku 2014/2015

I. LITERATURA

1. Motyw artysty jako nauczyciela i kapłana. Omów, odwołując się do wybranych dzieł literackich.
2. Rola literatury w kreowaniu nadczłowieka. Omów na wybranych przykładach z literatury polskiej i obcej.
3. Dzieło literackie dokumentem swego czasu. Omów sposoby ukazywania rzeczywistości na przykładach pochodzących z dwóch epok literackich .
4. Programy artystyczne wyrazem buntu pokoleń. Omów problem w oparciu o wybrane teksty z różnych epok.
5. Zaprezentuj przypowieść jako gatunek literackiej moralistyki i omów jej funkcję dydaktyczną na podstawie wybranych przykładów.
6. Omów różne ujęcia zjawiska zależności życia jednostki od rytmu cyklicznych przemian w naturze na podstawie analizy przykładów.
7. Omów refleksje twórców o wpływie historii na życie człowieka w wybranych utworach i dokonaj analizy porównawczej.
8. Różne sposoby rozrachunku poety/pisarza z własną przeszłością. Omów, odwołując się do wybranych utworów literackich.
9. Motywy średniowieczne w literaturze fantasy. Omów na wybranych przykładach.
10. Słynne spory literackie. Na podstawie wybranych przykładów wykaż, że miały one istotny wpływ na programy artystyczne poszczególnych epok.
11. Skandale i prowokacje literackie. Omów temat, odwołując się do biografii i twórczości wybranych autorów.
12. Doświadczenie Holokaustu – pisarskie świadectwa z obu stron muru. Omów problem, analizując celowo wybrane utwory.
13. Odwołując się do wybranych przykładów, porównaj różne ujęcia i funkcje motywu teatru w literaturze.
14. Posiłki i sposoby ich podawania oraz spożywania. Omów motyw, odwołaj się do kilku przykładów z literatury różnych epok.
15. Postaci historyczne jako bohaterowie literatury. Omów różne kreacje i sposoby ich funkcjonowania w wybranych utworach z różnych epok.
16. Literatura dla dzieci i młodzieży w XIX wieku a współczesne preferencje młodych czytelników. Omów na wybranych przykładach.
17. Madonna i Mater Dolorosa – adresatka i bohaterka utworów literackich. Omów problem, odwołując się do analizy wybranych utworów literackich.
18. Słynne spory literackie. Omów ich wpływ na rozwój literatury, odwołując się do wybranych przykładów z różnych epok.

19. Nasi „bracia mniejsi” w literaturze. Omów różne funkcje zwierząt w wybranych utworach.
20. Komedie A. Fredry wobec konwencji romantyzmu i tradycji klasycystycznej. Dokonaj analizy porównawczej na podstawie wybranych tekstów.
21. Polemiki bohaterów literackich. Omów przedmiot i formę polemik, odwołując się do testów literackich z różnych epok.
22. Świat to labirynt, teatr, sen. Analizując wybrane utwory literackie, omów różne koncepcje widzenia świata.
23. Od Safony do Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. Analizując wybrane utwory, omów sposoby ukazywania tematyki miłosnej przez kobiety-poetki.
24. Na wybranych przykładach literackich omów, jak literatura ukazuje narodziny miłości.

II. ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Alegoria jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie. Omów, analizując przykłady z kilku lub jednej epoki.
2. Postać św. Franciszka z Asyżu w legendzie, poezji, filmie. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych dzieł.
3. Wagnerowska koncepcja dramatu muzycznego inspiracją dzieł Wyspiańskiego. Omów problem na podstawie analizy wybranych utworów scenicznych.
4. Demony, wampiry, upiory w literaturze i innych tekstach kultury. Omów na wybranych przykładach.
5. Hagiografia pędzlem i piórem malowana. Ideał świętego w literaturze i malarstwie różnych epok. Omów problem, uwzględniając specyfikę form artystycznego wyrazu.
6. Pejzaż górski w literaturze i sztuce. Omów różne sposoby jego prezentacji.
7. Świat średniowiecznych obyczajów widziany okiem pisarza i malarza. Omów na przykładzie wybranych przykładów.
- 8. Rola płaczu i łez w budowaniu nastroju. Omawiając problem, odwołaj się do wybranych przykładów z literatury i malarstwa.**
9. Motywy orientalne inspiracją dla sztuki różnych epok. Omów dzieła literackie, malarskie i muzyczne, analizując wybrane przykłady.
10. Wizje końca świata w literaturze i malarstwie XX wieku. Określ ich istotę i funkcje, odwołując się do wybranych dzieł.
11. Makabra, frenezja, horror. Omów funkcje tych obrazów na podstawie kilku wybranych dzieł literackich i malarskich (lub filmowych czy teatralnych).
12. Cztery pory roku w sztuce. Omów i porównaj sposób wykorzystania motywu w różnych dziełach sztuki
13. Apokalipsa i Arkadia – dwie wizje świata w literaturze i dziełach malarskich. Omów na wybranych przykładach.
14. Strój bohaterów dzieł literackich i malarskich XIX wieku jako źródło informacji o jednostkach, środowiskach i epoce. Omów temat na wybranych przykładach.
15. Obraz współczesności utrwalony w dziełach literackich i malarskich. Dokonaj analizy porównawczej wybranych przykładów.

16. Koncepcje piękna w literaturze, malarstwie i architekturze. Omów i porównaj wybrane dzieła.
17. Autoportret w literaturze i sztukach plastycznych. Omów sposoby kreacji „ja” artysty, analizując wybrane teksty literackie i dzieła malarskie.
18. Kostium historyczny i jego funkcja w literaturze oraz innych dziedzinach sztuki. Omów sposoby i cele jego wykorzystania w wybranych dziełach.
19. Analizując celowo dobrane przykłady z literatury i innych dziedzin sztuki, omów motyw orła.
20. Analizując wybrane teksty kultury, omów funkcje motywu magii w literaturze i sztuce.
21. Tęsknota za nowym, lepszym światem w kinie i literaturze końca XX wieku. Omów temat na wybranych przykładach.
22. Mityczna bogini piękności w literaturze i filmie. Dokonaj analizy porównawczej wybranych przykładów.
23. Omów sceniczne interpretacje „Dziadów” Adama Mickiewicza (XX wieku). Porównaj je z pierwowzorem literackim.
24. Sztuki plastyczne inspiracją dla poezji współczesnej. Omów temat, porównując dzieła.
- 25. Karykatura w sztuce i w dziele literackim. Dokonaj omówienia wybranych utworów literackich z podobnymi tematycznie dziełami sztuki.**
26. Omów funkcje wschodów i zachodów słońca w wybranych tekstach sentymentalnych i romantycznych.
27. Symbolika wieży. Omawiając problem, odwołaj się do kilku utworów literackich i malarskich oraz architektury.
28. Retrospekcja i przemijanie w ujęciu literackim i filmowym. Omów różne techniki prezentowania czasu, analizując odpowiednie fragmenty dzieł literackich i filmowych.

III. JĘZYK

1. Przemówienie jako gatunek retoryczny. Dokonaj analizy stylu i języka wybranych tekstów.
2. Biblijne związki frazeologiczne w literaturze. Omów funkcje tych związków, analizując zgromadzony materiał językowy.
3. **Fantazja słotwórcza Twoich rówieśników. Omów neologizmy i sposoby ich powstawania i funkcje na podstawie celowo zgromadzonego materiału językowego.**
4. Język ezopowy. Omów zjawisko, analizując celowo wybrane utwory XIX w.
5. Powiedzenia i aforyzmy w utworach literackich, określ ich funkcję w tekście. Omów na wybranych przykładach.
6. Sposoby oszukiwania cenzury, czyli język ezopowy w literaturze. Omów, poddając analizie zgromadzony materiał językowy.
7. Omów funkcję neologizmów w utworach wybranych pisarzy.
8. Omów zjawisko i funkcje archaizacji języka wybranych powieści historycznych na podstawie analizy przykładów.

9. Język wyznań miłosnych. Scharakteryzuj, odwołując się do wybranych przykładów z literatury i/lub filmu.
10. Omów środki językowe i ich funkcje w wybranych utworach autorów współczesnych.
11. Omów cechy języka Skamandrytów, odwołując się do twórczości wybranych przedstawicieli tego ugrupowania.
12. **Frazeologizmy i ich funkcje w poezji współczesnej. Omów zjawisko na wybranych przykładach.**
13. Rola i sposób tworzenia neologizmów w twórczości Norwida, Tuwima i Leśmiana. Omów, analizując wybrane przykłady.
14. Metafora jako środek stylistyczny. Omów jej funkcje i sposoby wykorzystania na wybranych przykładach.
15. Tak mówią bohaterowie literaccy i filmowi. Charakterystyka i omówienie idiolektów wybranych postaci.
16. Przeanalizuj najbardziej typowe błędy językowe w czasopiśmie, po które najczęściej sięgasz i sklasyfikuj je.
17. Wpływy obce w języku polskim na terenie Twojego regionu. Omów temat, odwołując się do historii regionu i historii języka.
18. Środki poetyckiego obrazowania w liryce wybranej epoki literackiej. Omów na wybranych przykładach.
19. Rola stylizacji gwarowej w tekstach kultury masowej. Omów na wybranych przykładach.
20. **Omów pochodzenie i znaczenie imion lub nazwisk wybranych bohaterów literackich utworów z różnych epok – wskaż ich powiązanie z charakterem bądź losami bohatera.**
21. Analizując zgromadzony materiał językowy omów, w jaki sposób źródła historyczne i literackie są wykorzystywane we współczesnej reklamie.

Legenda:

Pismem pogrubionym wyróżniono tematy – propozycje uczniów.